

slaan met hun vleugels zijn pet af en jubelen en gillen en kakelen en krijschen dat hem hooren en zien vergaat. En als hij een echt liefhebber is, dan ziet hij in al die herrie weer niets anders dan een lieven glimlach van moeder natuur. En daarom heeten deze meeuwen nu *Larus ridibundus*.

De andere meeuw, die in groot aantal op de Amsterdamsche grachten heet te overwinteren, is de kleine Zeemeeuw (*Larus canus* L.), en die is ook wel te vinden, maar lang niet in zoo groote hoeveelheid als de Kapmeewtjes. Ze schijnen meer van 't platteland te houden. Aan hun groengrijze pooten en snavel en vooral door 't gemis van den donkeren oorvlek zijn ze gemakkelijk te herkennen. In den broedtijd wordt hun kop nog witter, maar bij ons nestelen ze niet meer.

Tusschen al die witte diertjes verschijnt van tijd tot tijd een vogel, die tweemaal zoo groot is als onze gewone meeuwen en die in vorm en vlucht volkomen op hen gelijkt, maar donker gekleurd is. Dat is dan een jonge Zilvermeeuw, de ouden, die net zoo gekleurd zijn als de kleine Zeemeeuwen, vertoonen zich ook wel.

Maar als ge die goed zien wilt, ga dan eens een middagje naar 't strand, liefst als 't pas gestormd heeft, want dan hebt ge kans, om met nog wat andere meeuwsoorten kennis te maken. Vrij stellig treft ge daar dan de Mantelmeeuw aan, die op onze gekleurde plaat met zijn jong is afgebeeld op zijn broedplaats in 't hooge Noorden, in gezelschap van de Rotganzen (links op de plaat), waar we in den Tweeden Jaargang van ons Tijdschrift al 't een en ander van verteld hebben. De Mantelmeeuw (*Larus marinus* L.) is dadelijk te kennen aan zijn zeer donkeren, bijna zwarten rug. Hij is de grootste van onze meeuwen, (70 cM. van snaveltip tot staartpunt) en een geweldig, alverblindend dier, evenals een andere, ietwat zeldzamer

wintergast aan onze stranden, de Burgemeester (*L. glaucus* Brünn). Deze is maar even kleiner (65 cM.), hij lijkt op een afstand op een groote Zilvermeeuw, maar witte vleugelspitsen zijn 't teeken zijner waardigheid. De Zilvermeeuw* (*L. argentatus* Brünn), heeft die zwartgevekt en is nog geen 60 cM. lang.

In 't geheel komen in ons land een tiental meeuwsoorten voor, en wie de bovengenoemde meeuwen eenmaal kent, kan de overige ook vrij gemakkelijk onderscheiden. Ik heb al gezegd, dat de Zilvermeeuw eigenlijk eene Kleine Zeemeeuw in 't groot is en zoo behooren ook bij de drie overige meeuwen weer drie andere, die in kleur met hun model overeenkomen, maar dertig percent kleiner zijn. Ze heeten de kleine Mantelmeeuw (*Larus fuscus* L.), de kleine Burgemeester (*L. leucopterus* Fab.) en de Dwergmeeuw (*L. minutus* Pall.). Deze laatste is dan de verkleinde reproductie van onze kapmeeuw.

Van de beide resteerende is de Drieteenige meeuw (*Rissa tridactyla* (L.)) daaraan te kennen, dat hij in 't geheel geen achtertteen bezit, terwijl de uiterst zeldzame Vorkstaartmeeuw (*Xema Sabinei* Ross.) zooals zijn naam reeds aanduidt, een ingesneden staart heeft.

Hij lijkt daardoor wel wat op een vischdiefje, maar die zijn hier 's winters nooit. Ziet ge dus in 't tijdperk van October tot Maart een meeuwachtigen vogel met een uitgesneden staart, dan kunt ge er gerust op zijn, dat ge een der grootste rariteiten uit de Nederlandsche vogelwereld voor oogen hebt.

En in afwachting daarvan kunt ge u alvast vergenoegen met onze gewone Kap- of Kokmeeuw, de alomtegenwoordige *Larus ridibundus*, het aardige beest met de roode pootjes. En als van den winter alles dichtvriest, help ze dan door hun hongerperiode heen. Ze lusten van alles.

JAC. P. THIJSSÉ.

IMPRESSIE.

Niet dan aarzelend geef ik gevolg aan de uitnoodiging van den heer Heimans, om de teekening van „de Tra bij Ede” te doen vergezellen van eene kleine bijdrage voor dit Tijdschrift, „een interessant stukje” nog wel, want ik kan nu niets meer dan den hoofddruk weergeven van de genotvolle oogenblikken, die ik smaakte bij mijn zwerftochten over de Veluwe gedurende de zomervacantie van verleden jaar, die ik doorbracht te Ede.

Voor een eerste onderzoekingstocht en verkenning van het terrein was de Paaschberg ten Oosten

van dat rustige dorpje als aangewezen. Langzaam steeg het mulle zandpad tusschen de rogge- en aardappelvelden, die rechts in flauwe welven afrondten langs de breede helling naar den Arnhemschen straatweg, de kanten omzoomd met hoogopgeschoten plokken van *Chenopodium* en *Artemisia vulgaris*, bleekgrijs als wilgenloover, en op den voorgrond van de rood- en blauw doorspikkelde akkers lagen de roode sterretjes van *Anagallis* als angstig tegen den heeten zandbodem gedrukt, vormden de bengelende klokjes van *Campanula* ijle groepjes, hieven

Jasionen haar paarse hoofdjes, bleekten de schrale aren van *Melampyrum* in de felle zon.

En van het hoogste punt gleed de terugblik welgevallig over de witte, gele en groene vakken van boekweit, rogge en aardappelen, regelmatig afgedeeld, langs de zachte glooiing, aan wier voet in de laagte de kruiskerk en de roode daken der dorps huisjes met witgepleisterden nok wegscholen in donker iepen- en beukengroen. Rechts lag het lage eiken hakhout; het jonge loover vertoonde van boven af alle nuances van rood, de onderste bladeren doorliepen de stemmiger tinten van geel- tot blauwgroen. Krachtige braamslingers, rood van frissche levenssappen, bogen zich over het boschpad, spreidden de handvormige bladen wijd uit.

Het dennebosch ligt voor mij; de hooggerezen stammen heffen op roodbruine armen de vaalgroene kruinen, die in het zonnelicht blinkeren met glinstering van haar gladde naalden. Ze zeven den tellen gloed tot een schemer van schaduw op het breede voetpad. Daar hebben de snelstroomende beekjes van den jongsten plasregen de droge naalden meegesleurd in bochtige slierlijnen, zijmorenen van een gletscher in het klein. Boschbes en

dalkruid dekken den bodem en daarboven heffen de eikenstruiken den strengel-chaos van wilddoorwarde takken. De heerlijke boschgeur komt als met golven tot mij.

Het pad voert naar de Tra, de laan, die het Edesche bosch omsluit, hier van oude dennen, verderop van jonge beuken. En achter het bosch ligt de heide van Kreel en Hindekamp, den loomen Drieberg als met moeite opheffend boven den golven van den gezichteinder. De vlakke kommen zijn nog gevuld met den blauwen, wazigen morgendamp, de kim trilt van licht. Een frissche wind, die aanstrijkt uit de wijde ruimte, brengt den fijnen geur van thijm en heide mee. De reuzen van de Tra schommelen zacht onder

het strakke blauw. Langs hun stammen met schors vol diepe kloven zijn de vloeingen van harsstroomen verstijfd. Tegen het sombere gewelf hunner hoge kruinen teekent zich scherp af een enkele dorre tak, grillig, hoekig, die het op moest geven bij gebrek aan zon. De buitenste breiden zich breed uit, torsen met moeite de vracht van naaldenloover, die neerzigt tot bijna op den grond; een enkele schiet verder nog uit, haast zich, rekt zich, begeerig om zijn pluim van naalden te doopen in den levenwekkenden stroom van licht.

Een rosse schijn glipt plotseling, geruischloos als een schaduw over het blinkende zandpad, even om van te schrikken, onmiddellijk spoorloos verdwenen, Maar angstig gluurt van achter een dikke stam het fijne kopje van een eekhoorn, met schrandere oogjes van git, — bang en toch nieuwsgierig. Een boschwerker nadert, duwend den zwaargeladen kruiwagen piepend over den oneffen grond en de vluchteling is plotseling verdwenen.

De nieuw aangelegde Gijsseltsche laan voert naar het bosch, dat zich uitstrekt langs den spoorweg van Ede naar Arnhem. Hoe ge de stelte overschat als vlak voor u de weg eensklaps

Dennenlaan aan de Tra bij Ede.

rijst en bij een terugblik de helling maar even te bespeuren is.

In het Zandbosch van de Gysselt ligt de woeste natuur nog ongerept. De lage, ronde heuvels staan wild en ordeloos, omkorst met een laag van droog, grijs mos. En op hun toppen, langs hun hellingen, in de de laagten tusschen hun ruggen houden zich nog staande de ontzaglijke woudreuzen, de ouden, in groepen zonder regelmaat.

Door hun kruinen vaart de morgenwind. Als de opkomende vloed komt hij aansuizen, zacht uit de verte, bruischt hoog boven ons heen en het verzwakkend geruisch wordt overstemd door een nieuwe golf, die aan komt zwellen. En vreemd klinken

daartusschen de drie korte tikjes van het spoor-klokje te Wolfheze.

In de diepten liggen ze er als stervenden, steunend met pijnverwongen leden het afgematte lichaam; in overmoed van zelfbewuste kracht verheffen ze uitdagend zich op de hoogten, de forsche armen dreigend opwaarts en voorover gebogen stormend

naar omlaag zijn ze als een geduchte krijgsbende, woest, ontembaar, zonder slagorde losrennend op den vijand, zwaaiend de naakte, ruige armen vol strijdlust, de geweldige knodsen klemmend in de grofgespierde vuisten.

Amsterdam.

H. BOUMA.

(Slot van blz. 139).

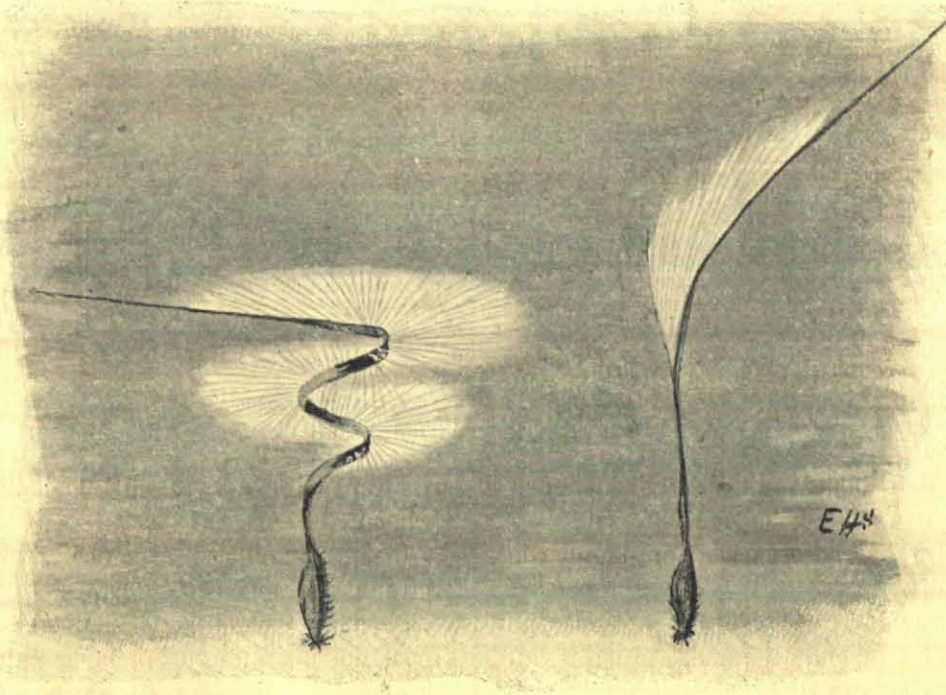
Bespeurt ge vruchten bij de Pelargoniums in uw tuin, dan weet ge tevens dat er vlinders aan 't werk zijn geweest; let dan in de zonnige namiddagen van Mei, Augustus en September maar eens goed op, of ge den bestuiver bij zijn werk kunt bespieden.

Ge kunt, nu ge de mechaniek van den Pelargonium kent, de bloemen nu ook wel voorzichtig met een zeer zacht penseeltje kunstmatig bestuiven; dan is de kans op vruchten grooter. De eigenlijke zaden vindt ge onder in 't zakje van de langsnaveelige vrucht. De vrucht splitst zich bij rijpheid in vijf deelen, elk met één zaadje en één snavel; aan den top blijven de deelen van deze z.g.n. vijfdeelige splitvrucht het langst veree-

nigd; het dikke onder eind, dat 't zaad draagt, laat los, de snavel buigt naar buiten om, en tilt het vruchtje op, tot alleen de top nog aan den gemeenschappelijken mast vast zit; soms maakt de snavel

nog een halven of heelen spiraal draai, voor hij loslaat en bij de plant neervalt; vaak rolt hierbij de zaadkorrel al uit zijn kluisje, maar dikwijls ook blijft deze, die dan nog niet geheel rijp schijnt te zijn, vast zitten en de vruchtwand haakt met fijne stekeltjes achter een aardkluitje, een grassprietje of een steentje vast, de top van

den gebogen snavel stuit tegen een ander steentje of kluitje, en daar ligt de snavelvrucht vastgeklemd. Maar nu verandert met de droogte of de vocht-

Rijpe vruchten van Pelargonium.

Rechts op 't oogenblik, dat het vruchtpluis zich gaat ontfouwen, links met twee windingen en geheel uitgespreid vliegttoestel. Aan de vrucht de haartjes, die het zaad vastklemmen bij 't neervallen op de aarde.